COLLEGIUM POLONICUM

radość studiowania

„Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej - forma prawna dla samorządów i ich mieszkańców”

Kostrzyn nad Odrą, 27 lutego 2013 r.

Dr. iur. Marcin Krzymuski, *LL.M.*
Krzymuski@europa-uni.de

UAM

EUROPA UNIVERSITÄT VIADRINA

COLLEGIUM POLONICUM

radość studiowania

EUWT w Europie (listopad 2012)

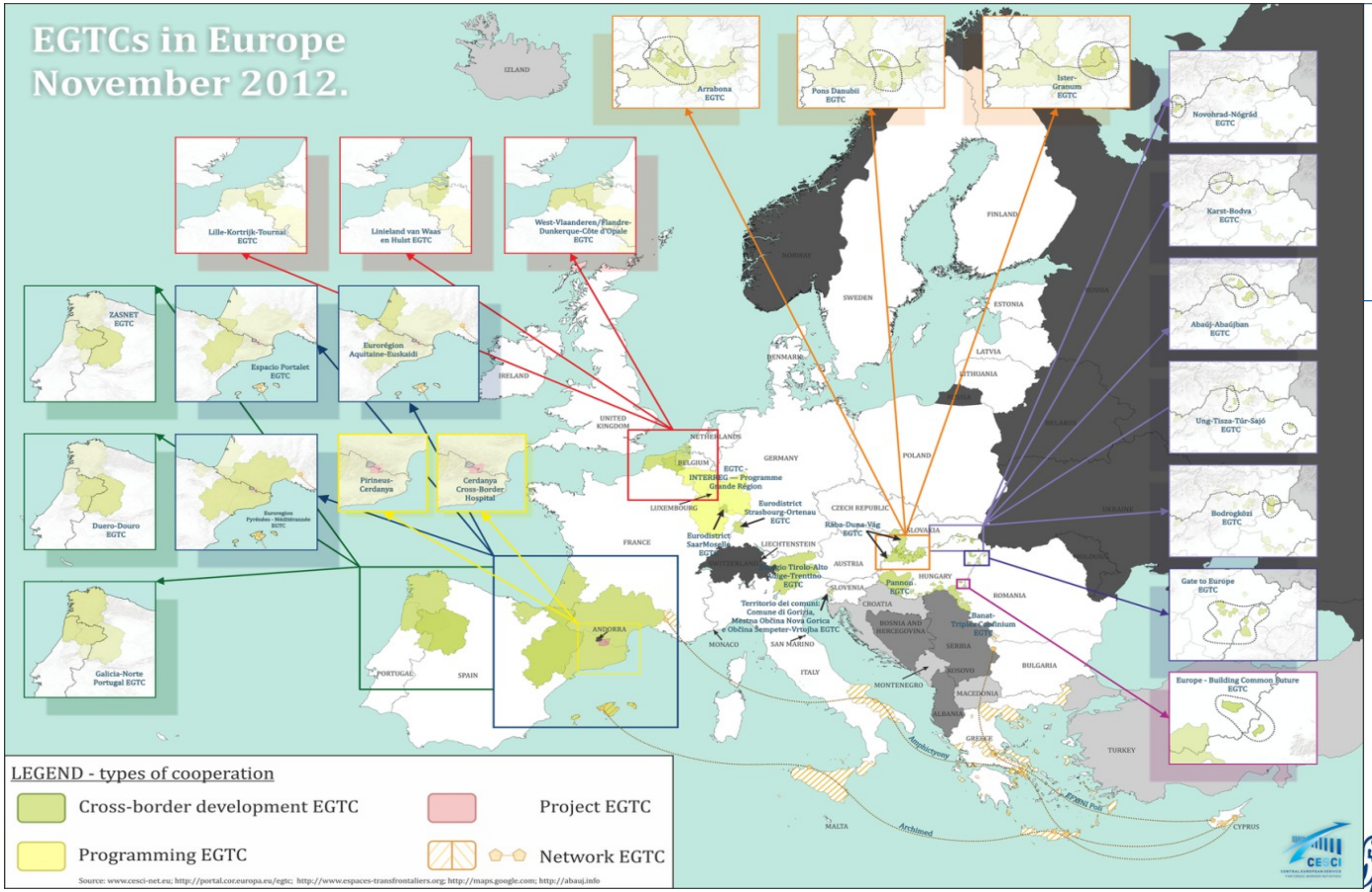

Obecnie w Polsce tworzą się co najmniej cztery EUWT.

UAM

EUROPA UNIVERSITÄT VIADRINA

Plan:

A. Możliwości współpracy obecnie

B. Ramy prawne działania EUWT

C. EUWT jako forma dla jednostek sektora publicznego (przykłady ułatwień)

D. EUWT dla mieszkańców

E. Podsumowanie

A. Formy współpracy transgranicznej podmiotów sektora publicznego

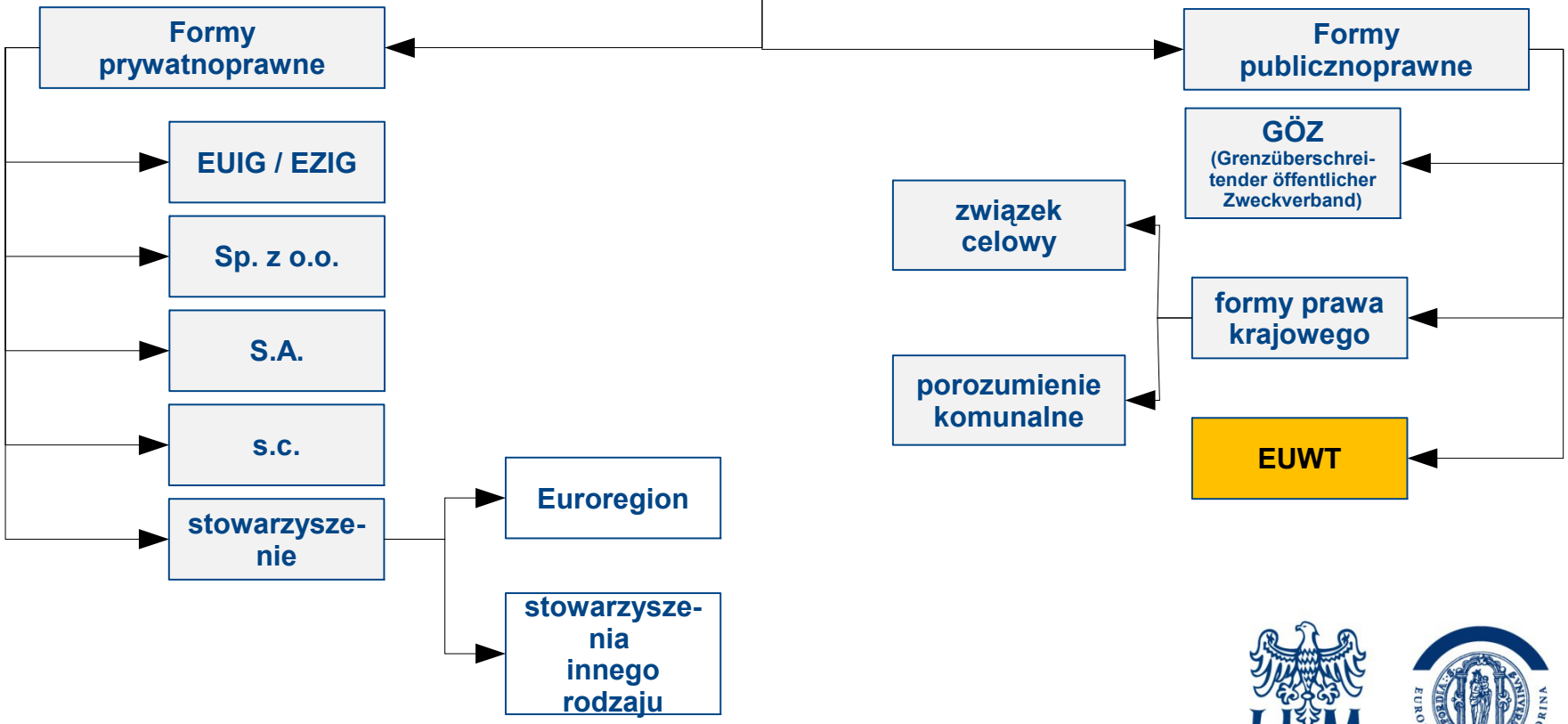

B.1. Ramy prawne. Podstawy prawne działania EUWT

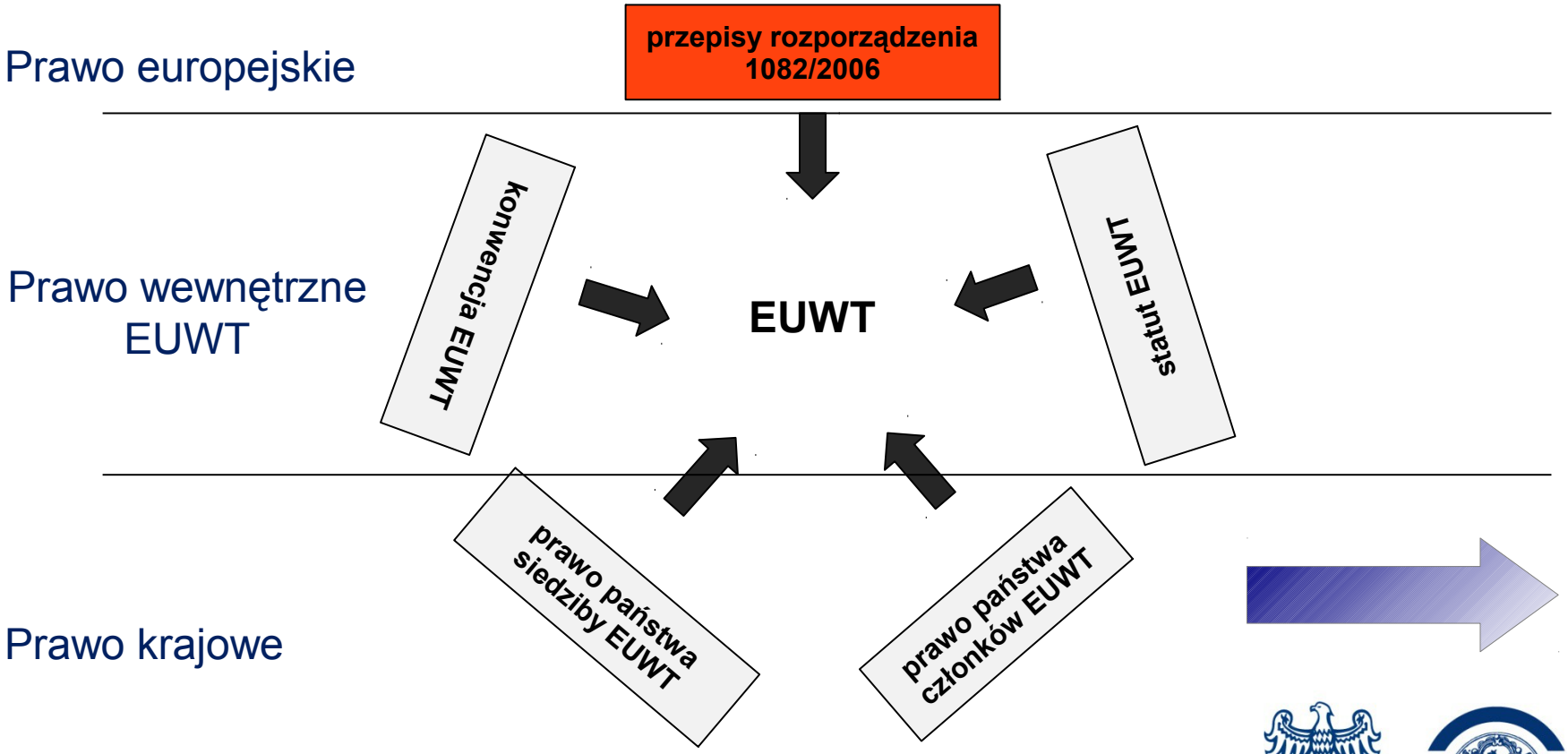

B.2. Ramy prawne. Prawo krajowe. Stan po reformie.

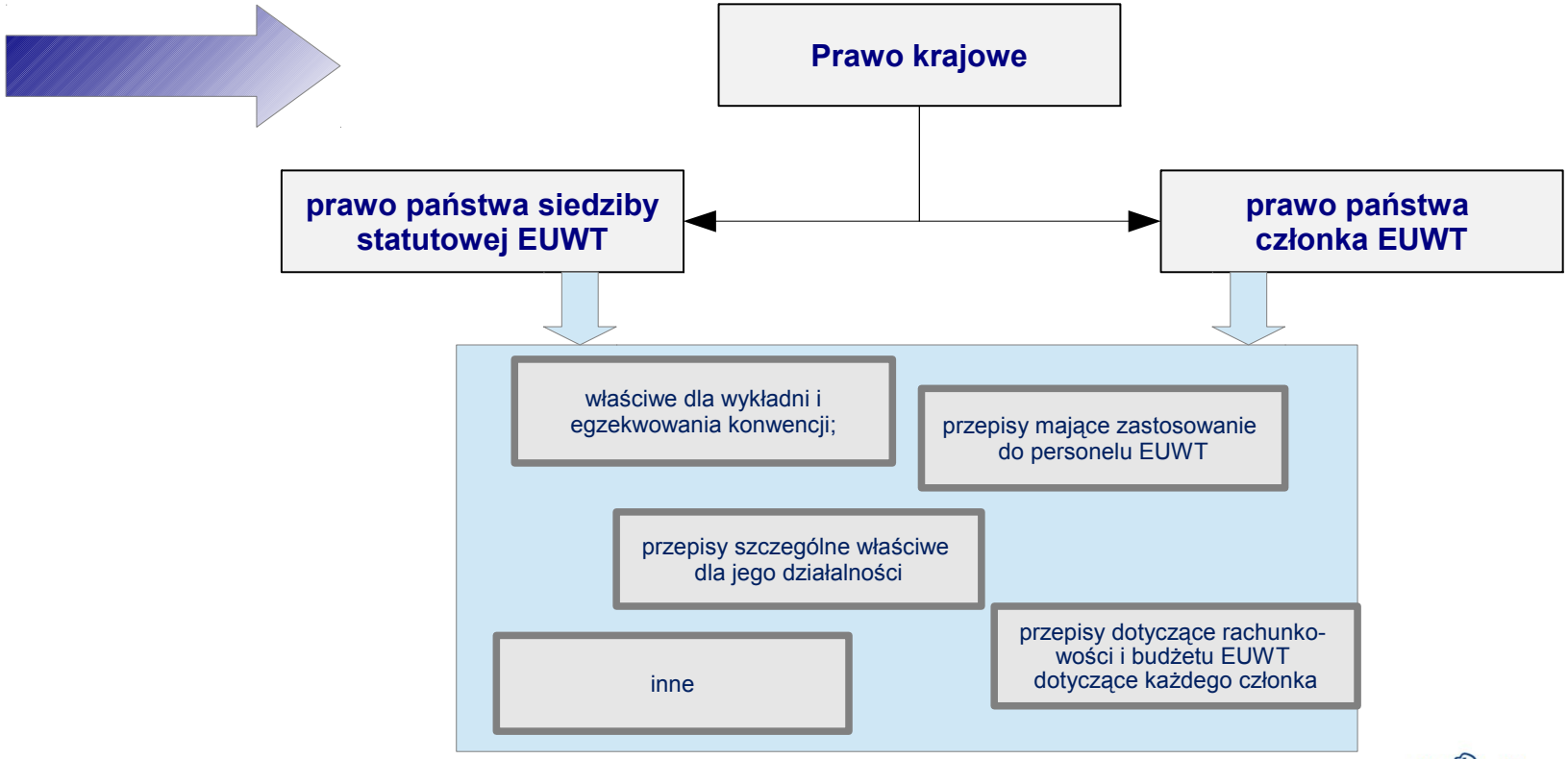

B.3. Czym więc jest/nie jest EUWT?

EUWT jest:

osobą prawną prawa unijnego powołaną do organizowania współpracy terytorialnej (w tym transgranicznej) podmiotów publicznych z co najmniej dwóch krajów członkowskich UE.

EUWT nie jest:

- stowarzyszeniem (choć polska ustawa nakazuje stosować odpowiednio przepisy o stowarzyszeniach);
- organem wyłącznie politycznym (posiada daleko idącą odrębność od członków oraz osobowość prawną, realizuje konkretne zadania);
- konsorcjum (choć jest złożone z wielu niezależnych podmiotów realizujących ten sam cel);
- związkiem celowym (choć jego charakter i sposób działania najbardziej odpowiadają tej właśnie strukturze prawnej).

C. Ułatwienia oferowane przez EUWT

1. Struktura dedykowana współpracy wyłącznie podmiotów publicznych
2. Elastyczna struktura dopasowana do potrzeb konkretnego EUWT
3. Szeroki zakres zadań powierzanych EUWT
4. Duże możliwości finansowania
5. Ograniczony nadzór nad EUWT
6. Niezależność EUWT i ograniczona odpowiedzialność członków za zobowiązania EUWT
7. Ułatwiona procedura zamówień publicznych

C.1. Zdolność do członkostwa w EUWT

- państwa członkowskie
- władze regionalne
- władze lokalne
- podmioty prawa publicznego
- przedsiębiorstwa publiczne
- podmioty publiczne z państw trzecich

nowe ujęcie w zreformowanym rozporządzeniu

nowa kategoria

C.2. Elastyczna struktura wewnętrzna EUWT

Organy EUWT, art. 10 rozp. 1082/2006

organy obligatoryjne

zgromadzenie

Przedstawiciele członków EUWT.
Przyjmuje budżet.
Wykonuje inne zadania określone w statucie.

dyrektor

Reprezentuje EUWT i działa w jego imieniu

organy fakultatywne

Od 1 do nawet 5 organów w różnych EUWT (sekretariaty, komitety wykonawcze i inne).
Kompetencje tych organów określa się w statucie.
Elastyczne kształtowanie

C.3. Zadania EUWT

zadania EUWT

służą wzmocnieniu spójności

są w kompetencji członków EUWT

nie są wyłączone w rozp. 1082/2006

- Współpraca policyjna
- Wymiar sprawiedliwości
- Działalność legislacyjna
- Polityka zagraniczna

oraz

- **są realizowane przy wsparciu finans. UE**
- **są realizowane bez wsparcia finans. UE**

C.3. Zadania EUWT

zadania realizowane bez wsparcia UE

niektóre priorytety określone w art. 6 roz. WE 1080/2006:

- wspieranie przedsiębiorczości i rozwoju MŚP
- ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym
- wspieranie powiązań między obszarami miejskimi i wiejskimi
- poprawa dostępu do usług
- rozbudowa sieci infrastrukturalnych i informacyjnych
- rozwój innowacyjności

C.3. Przykłady zadań realizowanych przez EUWT

EUWT w Europie realizują takie zadania jak np.:

- utworzenie wspólnego obszaru planistycznego (ŚEKT; Strasbourg-Ortenau)
- identyfikacja, promocja i wdrażanie programów, projektów i wspólnych imprez współpracy terytorialnej w określonych dziedzinach (TRITIA)
- prowadzenie i utrzymanie szpitala dla mieszkańców regionu (Cerdanya)
- zarządzanie programem EWT (Grande Region)
- współpraca naukowa i kulturalna (np. Amphictyony)

C.4. Możliwości finansowania projektów współpracy transgranicznej realizowanych przez EUWT

COLLEGIUM POLONICUM

radość studiowania

C.4. Finansowanie projektów współpracy transgranicznej realizowanych przez EUWT

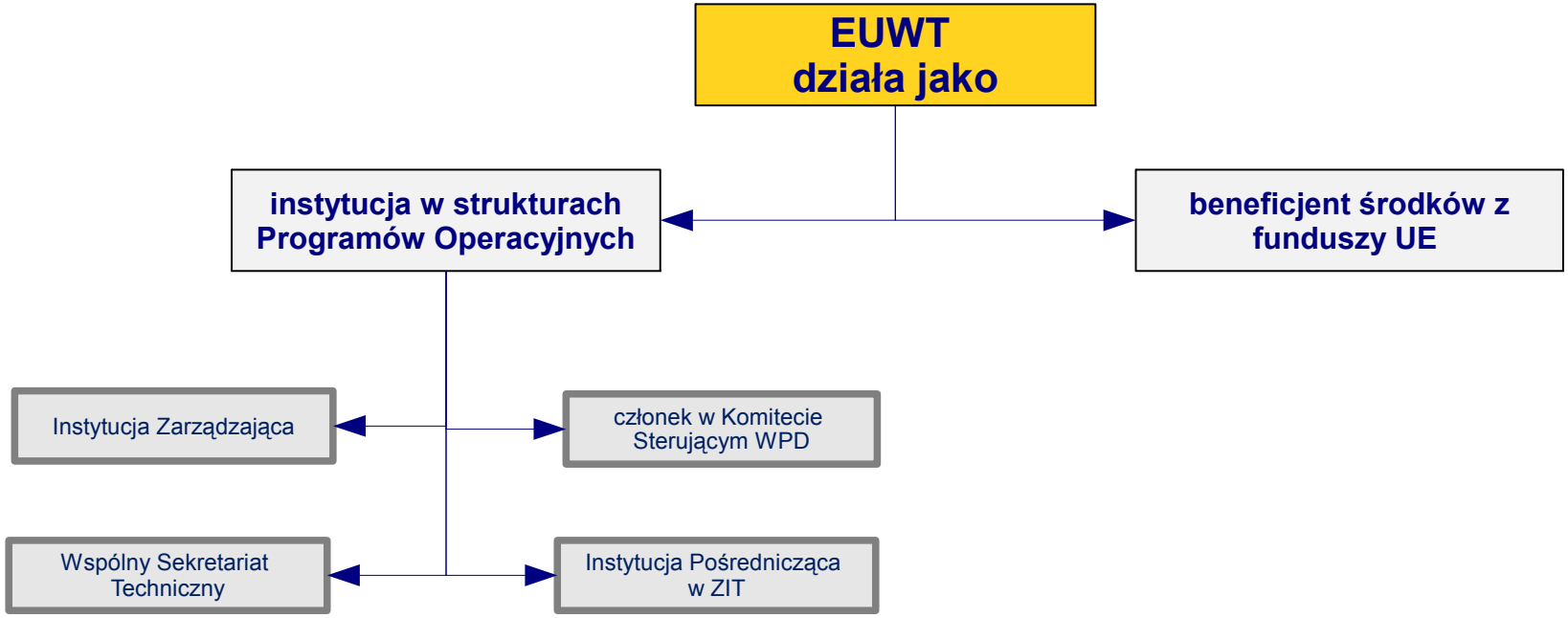

C.4. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ITI)

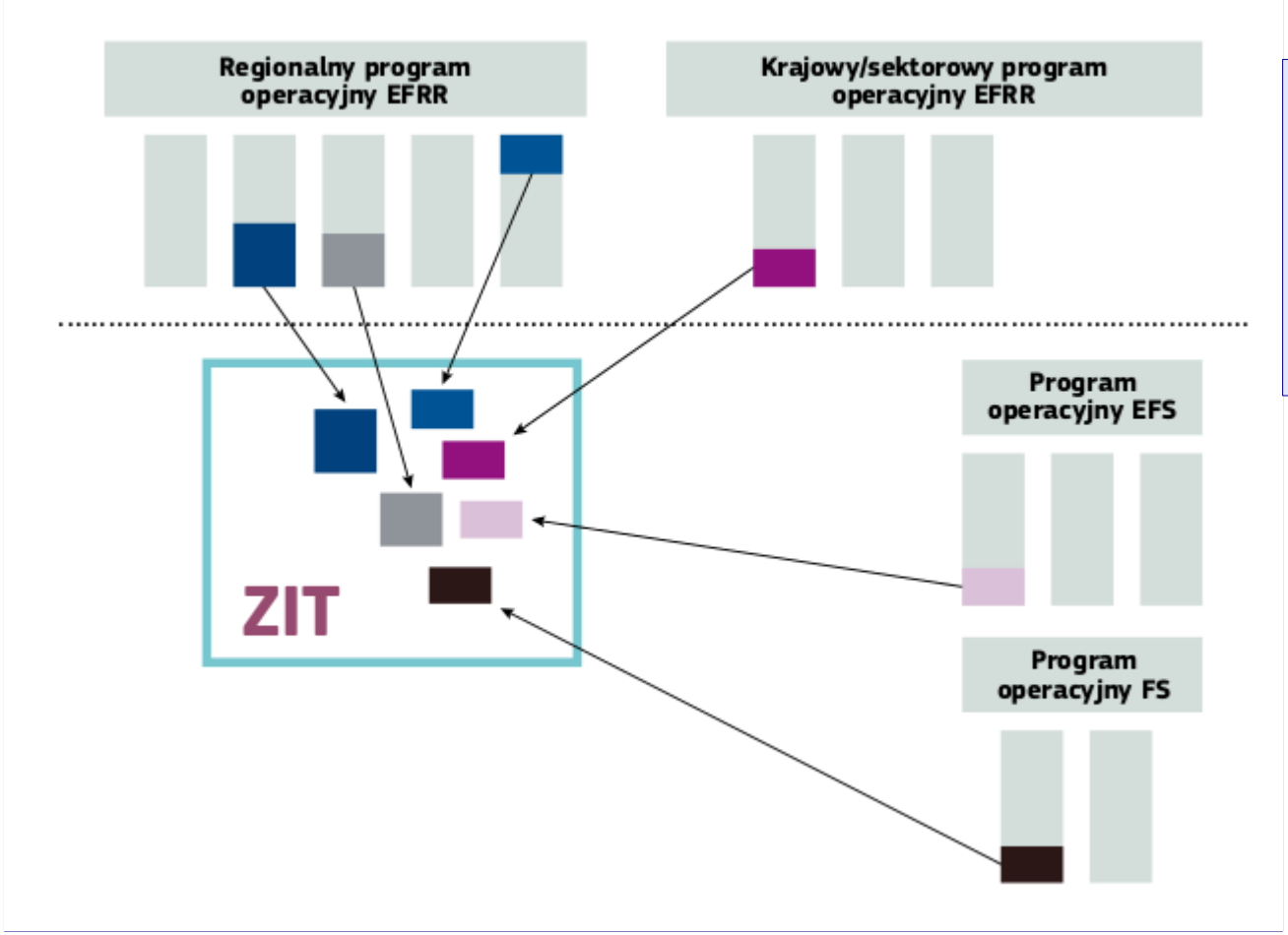

art. 99 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (projekt: COM(2011) 615 final z 14.3.2012 r.)

Rysunek: KE, Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, 2012, str. 4

C.4. Finansowanie projektów współpracy transgranicznej realizowanych przez EUWT

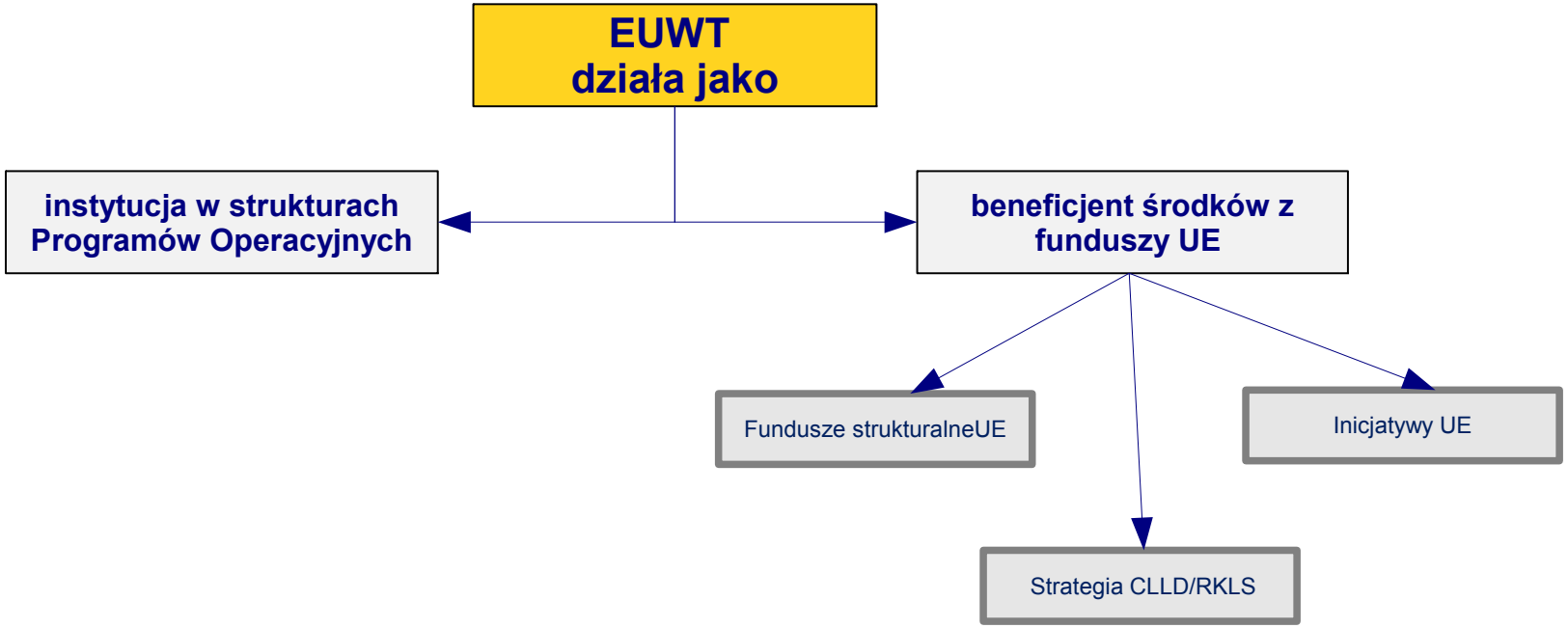

C.4. Inne źródła finansowania EUWT

Źródła finansowania EUWT

Środki współpracy terytorialnej UE (EFRR, EFS, FS)

Składki członkowskie

Działalność gospodarcza (zgodnie z prawem siedziby statutowej)

Kredyty (według zasad przyjętych w statucie)

Inne dochody (darowizny, spadki, przysporzenia, opłaty, odsetki itp.)

Środki publiczne

Kontrola zarządzania funduszami publicznymi przez EUWT wg państwa siedziby (art. 6 rozp. EUWT) z uwzględnieniem zasad uzgodnionych z innymi państwami w statucie (art. 9 I e) rozp. EUWT).

C.5. Nadzór nad działalnością EUWT

Zasada: EUWT generalnie niezależne od członków (osoba prawna).

Wyjątek: kontrola EUWT

Kontrola działalności merytorycznej EUWT

Kontrola działalności finansowej EUWT

Ograniczona do:
- art. 13 rozp.
- art. 1 ust. 2 rozp.
- art. 7 ust. 3 zd. 3 rozp.

Kontrola wg prawa państwa, do którego należą członkowie EUWT.

C.6. Samodzielność EUWT

Art. 1 rozp. 1082/2006

W każdym z państw członkowskich EUWT posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o **najszerszym** zakresie przyznawanym osobom prawnym na mocy prawa krajowego tego państwa członkowskiego.

W związku z tym EUWT może, **w szczególności**, nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome oraz zatrudniać pracowników i występować jako strona w postępowaniu sądowym.

C.6. Odpowiedzialność EUWT i jego członków

Art. 12 rozp. 1082/2006

Odpowiedzialność EUWT

EUWT ponosi odpowiedzialność za swoje zobowiązania niezależnie od ich charakteru.

EUWT odpowiada za działania swoich organów wobec stron trzecich, nawet w przypadku gdy działania takie nie są objęte zakresem zadań EUWT (*ultra vires*).

Odpowiedzialność członków EUWT

Przesłanki odpowiedzialności członków EUWT:

1) aktywa EUWT nie są wystarczające do pokrycia jego zobowiązań i
2) prawo krajowe, zgodnie z którym członek został utworzony, nie wyłącza lub nie ogranicza odpowiedzialności tego członka.

C.6. Odpowiedzialność EUWT i jego członków

Polskie jednostki samorządu terytorialnego, państwowe osoby prawne oraz samorządowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania ugrupowania, którego są członkiem (art. 19 ust. 2 ust. o EUWT).

W Niemczech jednostki samorządu terytorialnego ponoszą co do zasady odpowiedzialność za zobowiązania swoich osób prawnych.

Rozwiązanie: utworzenie <u>EUWT z o.o.</u>

C.7. Ułatwienia w zakresie zamówień publicznych

Prawo Unii Europejskiej

dyrektywa zamówieniowa klasyczna
dyrektywa zamówieniowa sektorowa

Prawo polskie

Prawo zamówień publicznych
Ustawa o koncesji na roboty budowlane i usługi

Prawo niemieckie

GWB

C.7. Ułatwienia w zakresie zamówień publicznych

Art. 38 ust. 4 [KOM(2011) 896 final]:
W przypadku gdy kilka instytucji zamawiających z różnych państw członkowskich utworzyło wspólny podmiot prawny, na przykład europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej na mocy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady lub inny podmiot ustanowiony na mocy prawa unijnego, uczestniczące instytucje zamawiające uzgadniają w drodze decyzji właściwego organu mające zastosowanie przepisy regulujące udzielanie zamówień obowiązujące w jednym z następujących państw członkowskich:
a) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot prawny ma siedzibę statutową;
b) przepisy krajowe państwa członkowskiego, w którym wspólny podmiot prawny prowadzi swoją działalność.
Porozumienie to może obowiązywać na czas nieokreślony, jeśli jest umocowane w akcie ustanawiającym wspólny podmiot prawny, bądź może być ograniczone do określonego okresu, określonych rodzajów zamówień lub do jednego konkretnego zamówienia lub większej ich liczby.

EUWT jak wspólny podmiot

Prawo siedziby statutowej EUWT

Prawo miejsca działalności EUWT

Konwencja EUWT

D. EUWT dla mieszkańców obszaru EUWT

Obszar działania nr 1
Zarządzanie potencjałem endogenicznym regionu

Obszar działania nr 3
Zarządzanie powiązaniami regionalnymi

EUWT Trans Oderana

Obszar działania nr 2
Tworzenie tożsamości regionu

Obszar działania nr 4
Zarządzanie zmianami demograficznymi

E. Wnioski

EUWT stwarza dla swoich członków istotne ułatwienia w zakresie realizacji projektów transgranicznych, zwłaszcza zintegrowanych.

Dzięki powyższemu przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej pomiędzy członkami EUWT.

COLLEGIUM POLONICUM

radość studiowania

Dziękuję za uwagę!

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

EUROPA-UNIVERSITÄT VIADRINA FRANKFURT (ODER)

Collegium Polonicum w Słubicach
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
ul. T. Kościuszki 1, 69-100 Słubice
tel.: +48 95 7592 401, fax: +48 95 7592 455

Collegium Polonicum Słubice
Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder),
Große Scharrnstraße 59, 15230 Frankfurt (Oder),
Tel.: +49 335 5534 16401, Fax: +49 335 5534 16455

www.cp.edu.pl